

Datum 7 oktober 2009

Omgevingsanalyse Uitstel verdiepen Westerschelde

(Update 3)

Inleiding

De eerste Omgevingsanalyse over het uitstel van de verdieping van de Westerschelde verscheen op dinsdag 24 augustus 2009. Aanleiding voor deze analyse was de vele berichtgeving over de uitspraak van de Raad van State dat de vaargeul van de Westerschelde voorlopig niet mag worden verruimd en verdiept. Voorafgaand aan de debatten in de Tweede Kamer over deze kwestie op 3 september en 1 oktober 2009 (vervolgdebat) zijn twee updates van de Omgevingsanalyse verschenen. Deze derde update van de Omgevingsanalyse geeft een beeld op hoofdlijnen van de berichtgeving en de uitlatingen van stakeholders in de maanden september en oktober.

Algemene conclusies

- De media suggereren dat het kabinet geen andere keuze heeft dan te besluiten tot ontpoldering.
- De media concluderen dat binnen het kabinet verdeeldheid bestaat over het te nemen besluit. De media noemen in dat verband andere dossiers waarover verdeeldheid bestaat.
- In media komt in toenemende mate duidelijker naar voren dat het kabinet in april een dubbelbesluit heeft genomen; eerst wordt een alternatief gezocht voor ontpoldering en als dat niet lukt, wordt alsnog besloten om te ontpolderen.
- De media suggereren dat staatssecretaris Huizinga niet de garantie durft te geven dat het kabinetsalternatief voldoet aan alle criteria van waterveiligheid.
- De media schrijven dat minister Eurlings verwacht dat de problemen met het leveren van een hsl-treinstel door België en het Westerscheldeconflict zullen worden opgelost; volgens de media 'koppelt' hij hiermee beide dossiers.
- De kritiek op de rol van premier Balkenende in het dossier houdt aan in de media.
- De media suggereren dat ambtenaren van het ministerie van LNV de notulen van een ministerraad naar de media hebben gelekt.
- De media melden dat de Vlaamse regering een reserveplan achter de rug houdt om de verdieping van de Westerschelde af te dwingen.

- Uit de berichtgeving blijkt dat een meerderheid in de Tweede Kamer tegen ontpoldering is. Alleen coalitiepartijen PvdA en ChristenUnie stellen dat aan ontpoldering niet meer valt te ontkomen.
- Niet alleen binnen het kabinet, maar ook binnen fracties zelf bestaat verdeeldheid over het te nemen besluit. Vooral de uiteenlopende meningen binnen het CDA komen in de media naar voren.
- Diverse deskundigen geven in de media aan dat het ontpolderen van de Hedwigepolder 'onvermijdelijk' is.
- Diverse tegenmaatregelen komen in de media naar voren, met name in de Vlaamse media.

Mediabeeld

De Nederlandse media besteden in september en oktober veel aandacht aan het conflict dat is ontstaan rond de verdieping van de Westerschelde en vaak met uitgebreide analyses en commentaren. Alleen in de week van Prinsjesdag is er in de media aanzienlijk minder aandacht voor de problematiek. Het aantal berichten neemt daarna toe naar aanleiding van onder meer het vervolgdebat in de Tweede Kamer op 1 oktober en het aankomende kabinetsbesluit op 9 oktober.

In de meest recente berichtgeving staan de uitkomsten centraal van het onderzoek dat door ingenieursbureau Grontmij in opdracht van het kabinet is uitgevoerd. Hieruit blijkt dat het alternatief van het kabinet, buitendijks natuurherstel in plaats van het ontpolderen van de Hedwigepolder, op te veel bezwaren stuit. De media suggereren dat de regering met deze uitkomsten geen andere keuze heeft dan te besluiten tot ontpoldering.

In de media komt vanaf eind september steeds meer en duidelijker naar voren dat het kabinet in april een 'dubbelbesluit' heeft genomen: buitendijks natuurherstel als het kan, maar wanneer dat niet lukt, kiest het kabinet alsnog voor ontpoldering. In de eerste berichtgeving na de uitspraak van de Raad van State komt dit dubbelbesluit nauwelijks naar voren. Het leek in de media te gaan om een definitief besluit van het kabinet om te kiezen voor buitendijks natuurherstel. Het beeld dat het gaat om een dubbelbesluit wordt met name door premier Balkenende neergezet, omdat hij dit tijdens het vervolgdebat in de Tweede Kamer op 1 oktober benadrukt. De media nemen dit begrip vervolgens veelvuldig over.

Veel media berichten over de uitkomsten van het vervolgdebat op 1 oktober. Zo suggereren de media dat staatssecretaris Huizinga niet de garantie durft te geven dat het kabinetsalternatief voor ontpoldering van de Hedwigepolder voldoet aan alle criteria van waterveiligheid. Hierdoor wordt volgens de media duidelijk dat de kans op buitendijkse natuurcompensatie verder is afgenomen. In de media komt naar voren dat deze uitspraak van Huizinga 'tot grote verbazing' leidt bij de SGP, het CDA en de VVD, omdat het alternatieve plan van het Waterschap Zeeuws-Vlaanderen komt, dat ook verantwoordelijk is voor de waterveiligheid.

Uit de berichtgeving over het vervolgdebat blijkt verder dat minister Verburg zegt dat de staat van de natuur in het Westerscheldegebied 'zeer ongunstig' is en dat er daarom 'hoognodig' natuurherstel moet plaatsvinden. In de week voorafgaand aan het debat verschenen in de media berichten dat het met de natuur in en rond de Westerschelde in werkelijkheid veel minder slecht gesteld zou zijn, dan door de betrokken overheden wordt aangenomen. Dit wordt door Verburg tijdens het debat weerlegd, aldus de media.

In de berichten over het vervolgdebat gaat de aandacht voornamelijk uit naar de uitspraken van premier Balkenende over zijn rol in het dossier. In de voorafgaande

weken was in de media veel kritiek op zijn rol, omdat hij als Zeeuw de regie te veel naar zich toe zou hebben getrokken. Ook klinkt er in meer algemene zin kritiek door ten aanzien van het bestuurlijke en politieke vermogen in Nederland. Tijdens het debat weerlegt Balkenende deze kritiek, schrijven de media; 'Ik sta hier als minister-president en niet als Zeeuw met een bepaalde opvatting'. Balkenende is volgens de media van mening dat het kabinet met zijn alternatief voor ontpoldering van de Hedwigepolder juist naar het parlement heeft geluisterd, omdat deze in meerderheid tegen ontpoldering is.

De notulen van een eerdere ministerraad over de kwestie blijken eind september uitgelekt te zijn naar RTL Nieuws. Volgens RTL Nieuws, die uit de notulen citeert, blijkt daaruit dat het kabinet verdeeld is over de kwestie. Minister Bos (Financiën) toont zich geïrriteerd over de extra kosten die het besluit met zich meebrengt. Daardoor loopt Nederland honderden miljoenen financiële compensatie door de Belgen mis en dreigen schadeclaims wegens contractbreuk. Minister Verhagen (Buitenlandse Zaken) hamert op het belang van de relaties met België; minister Verburg wil graag alle extra kosten in kaart gebracht hebben, aldus RTL Nieuws.

Veel media melden dat de Rijksrecherche gaat uitzoeken wie er notulen van de ministerraad heeft gelekt. De media suggereren dat de stukken zijn gelekt door 'opstandige' ambtenaren van het ministerie van LNV die willen ontpolderen. Daarnaast zouden deze ambtenaren volgens de media boos zijn, omdat premier Balkenende het dossier bij het departement heeft weggehaald.

Een dag na het eerste debat in de Tweede Kamer (3 september) geeft premier Balkenende aan dat hij niet kan aangeven wanneer de werkzaamheden voor de verdieping van de Westerschelde van start kunnen gaan. Hij houdt er rekening mee dat de Raad van State 'pas eind januari' definitief uitspraak doet, schrijven enkele media. 'Ik heb te maken met juridische mogelijkheden en onmogelijkheden', aldus Balkenende.

Uit de berichten naar aanleiding van dit debat blijkt dat de Tweede Kamer verbaasd is dat het onderzoek naar het alternatief nog niet is begonnen. Na de ministerraad op 11 september benadrukt Verburg volgens de media dat als het alternatief niet voldoet, de Hedwigepolder alsnog onder water wordt gezet. Zij verwacht niet dat de verdieping van de Westerschelde nog in 2009 kan worden afgerond, schrijven de media.

Volgens RTL Nieuws zit het kabinet 'in een spagaat'. 'Rekening blijven houden met de gevoelens in Zeeland, ten koste van natuur en bijna 200 miljoen euro? Of de Zeeuwen passeren en alsnog ontpolderen?'. Ook andere media trekken de conclusie dat het een moeilijk besluit wordt, omdat er verdeeldheid binnen het kabinet bestaat. De media noemen daarbij andere dossiers die tot verdeeldheid binnen het kabinet leiden, maar ook binnen de fracties zelf, zoals de inzet van militairen in Uruzgan.

Premier Balkenende komt het meest prominent in de berichtgeving naar voren. Daarnaast is er in de media veel aandacht voor de uitspraken van minister Verburg. VenW of staatssecretaris Huizinga worden in de berichtgeving over de Westerschelde in veel beperktere mate genoemd. Na het vervolgdebat suggereren de media dat Huizinga niet de garantie durft te geven dat het kabinetalternatief voldoet aan alle criteria van waterveiligheid.

Eerder in september komt in de Telegraaf naar voren dat Huizinga het oneens is met de PvdA over nauwere samenwerking met de Antwerpse haven. Volgens de krant is de eerste prioriteit van Huizinga nationale samenwerking, eerst tussen Amsterdam en Rotterdam, waarbij zeehavens als Vlissingen zich kunnen aansluiten.

De media schrijven over een overleg in de Tweede Kamer (24 september) dat minister Eurlings laat weten 'goede hoop te hebben dat de Belgen binnenkort afspraken nakomen over de aanschaf van een hsl-treinstel'. Volgens de, vooral Vlaamse, berichten

hierover 'koppelt' Eurlings hiermee deze kwestie aan een oplossing van het Westerscheldeconflict. 'Ik heb positieve verwachtingen nu we toch bezig zijn dossiers op te lossen', zo citeren de media Eurlings. De Telegraaf bericht naar aanleiding hiervan dat de Vlamingen blijven klagen over de trage uitdieping van de Westerschelde, maar zelf 'ook niet de rapste zijn', omdat Nederland moet wachten op de door België toegezegde hsl-trein.

Vlaamse media

De Vlaamse media melden begin oktober dat de Vlaamse regering een reserveplan achter de hand houdt om de verdieping van de Westerschelde af te dwingen, zegt de Vlaams minister van openbare werken Crevits op vrijdag 2 oktober. Details over het plan maakt ze nog niet bekend, want het heeft volgens haar geen zin om nu al met grote dreigementen uit te pakken, aldus de media.

De Vlaamse media melden dat door de schorsing van het debat de uitdieping van de Westerschelde 'opnieuw' vertraging oploopt. Later in de maand september concludeert de Vlaamse krant De Standaard dat de Schelderuzie 'bitser' wordt, omdat beide landen zinspelen op tegenmaatregelen.

Hoewel de tegenmaatregelen ook in de Nederlandse media naar voren komen, zijn het de Vlaamse media die de meeste aandacht aan mogelijke tegenmaatregelen besteden. Sommige media berichten eind september dat de Antwerpse havenkapiteindienst heeft besloten dat Nederlandse binnenschippers niet langer via de Antwerpse sluizen mogen varen, behalve als ze goederen willen laden en lossen in Antwerpen. De SGP vindt dat minister Verhagen protest moet aantekenen bij de havenkapiteindienst.

Verder komt begin september in de media naar voren dat Eddy Bruyninckx, directeur van het Antwerpse Havenbedrijf, niet uitsluit dat containerbedrijven in de Antwerpse haven claims zullen indienen. Deze claims zullen uiteindelijk Nederland treffen, aldus de media. Eind september bevestigt de Antwerpse havenwethouder Van Peel (CD&V) in de media dat 'al heel wat' ontwerpen van schadeclaims circuleren in zijn haven. Volgens hem bereidt het Havenbedrijf maatregelen voor die de Nederlanders "helemaal niet zullen zinnen".

Verder wijst directeur Bruyninckx er in enkele berichten op dat extra controles op het drukke vrachtverkeer op de Antwerpse ring tot economische schade voor Nederland kunnen leiden. Dagelijks rijden er 16.000 Nederlandse trucks op de Antwerpse ring. Daarvan zijn er sommige overladen, wat leidt tot beschadiging van het Vlaamse wegennet, aldus de Antwerpse havenbaas.

Diverse media melden dat de Vlaamse premier Peeters de ontwikkelingen rond de verdieping van de Westerschelde in de Vlaamse regering zal bespreken. Zijn bedoeling is 'goed te bekijken waar de zaken nu staan, en welke bijkomende acties eventueel in het dossier moeten ondernomen worden'. Volgens de media zint de Vlaamse regering op stappen om Nederland te houden aan de afspraak dat de verdieping van de Westerschelde 'ten laatste in 2009' is uitgevoerd, zoals afgesproken in de Scheldeverdragen.

Negen Vlaamse Europarlementsleden schrijven een brief aan de Europese Commissie om erop aan te dringen dat zij voor 9 oktober een standpunt inneemt over de uitvoering van de Scheldeverdragen, blijkt uit de media.

Standpunten stakeholders

De tegenstand van de Tweede Kamer tegen ontpoldering blijkt duidelijk uit de berichtgeving over het vervolgdebat. Het CDA roept tijdens het debat het kabinet per motie op 'onverkort' vast te houden aan het natuurherstel van de Westerschelde zonder

ontpoldering. Deze motie kan op steun rekenen van de SP, de VVD en de SGP en daarmee op een meerderheid, aldus de media. Uit de berichtgeving over het debat van begin september blijkt dat ook de PVV en de SGP ontpoldering van de Hedwigepolder afkeuren. Coalitiepartijen PvdA en ChristenUnie hebben geen vertrouwen in het alternatief en stellen dat aan ontpoldering niet meer valt te ontkomen. De media concluderen dat door dit standpunt van beide coalitiepartijen het kabinetsplan voor buitendijks natuurherstel ´wankelt´.

Het standpunt van de PvdA en ChristenUnie wordt gedeeld door diverse deskundigen. Die geven regelmatig aan in verschillende media dat het ontpolderen van de Hedwigepolder ´onvermijdelijk´ is. Volgens de deskundigen, zoals het onafhankelijke Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie (CEME) is buitendijks natuurherstel onder andere veel duurder dan ontpolderen van de Hedwigepolder.

Uit de berichtgeving kan geconcludeerd worden dat vooral binnen het CDA de meningen over de kwestie verdeeld zijn en dat er ontevredenheid heerst over de rol die premier Balkenende in de kwestie speelt. Het Zeeuwse CDA-Kamerlid Koppejan is tegen ontpoldering, terwijl de top van de fractie zich wil aansluiten bij coalitiegenoten PvdA en ChristenUnie. Maar als het kabinet vrijdag besluit tot ontpolderen, dan legt het CDA zich er bij neer, volgens enkele media: 'Dan ga ik terug naar mijn fractie.'

De PvdA is sinds de uitspraak van de Raad van State van standpunt veranderd. Eind augustus geeft de PvdA aan het kabinetsplan te steunen om alternatieve natuurcompensatie te onderzoeken. Begin september blijkt uit de berichten over het debat dat de PvdA vindt dat als minister Verburg nu al weet dat het alternatief niet haalbaar is, er dan meteen moet worden besloten om tot ontpolderen over te gaan. De PvdA denkt dan dat ontpolderen de enige mogelijkheid is om het verdrag met België na te komen en stelt dat als prioriteit, blijkt uit de berichten.

Een verdere (vierde) verdieping van de Westerschelde vinden oppositiepartijen in dit verband onbespreekbaar. Zowel de SP, VVD, SGP, D66 Zeeland en de Provincie Zeeland spreken zich hierover uit.

In de media komt naar voren dat het dubbelbesluit door de oppositie is opgepakt om kritiek te leveren op de aanpak van Balkenende. De oppositie vindt dat Balkenende hiermee een ´voorschot´ neemt op het besluit om toch de Hedwigepolder te ontpolderen. Balkenende zou hiermee gezichtsverlies bij het CDA voorkomen en de coalitie kunnen redden. Ook klinkt in de berichtgeving door dat het kabinet de goede betrekkingen met Vlaanderen niet op het spel wil zetten. Goede betrekkingen met de Benelux-landen zijn van groot belang voor een eventuele benoeming van Balkenende voor een Europese functie, suggereren de media in dit verband. Door het dubbelbesluit heeft Balkenende ook een handreiking aan de Zeeuwen willen geven: de mogelijkheid van buitendijks natuurherstel.

De PvdA en de ChristenUnie concluderen na het Telegraaf-artikel over het onderzoek van Grontmij dat er in verband met de verdieping van de Westerschelde geen alternatief is voor de ontpoldering van de Hedwigepolder. Kamerlid Cramer (ChristenUnie) vindt ontpoldering nu onvermijdelijk en ´consequent´ en verwijst naar eerdere conclusies van commissies. PvdA-woordvoerder Roefs is verrast en teleurgesteld. CDA geeft inhoudelijk geen commentaar en wacht de regeringsbeslissing van vrijdag af.

De grondeigenaar van de Hedwigepolder, Gery De Cloedt, kondigt deze week aan een eventueel besluit van de Nederlandse regering om zijn land te ontpolderen aan te zullen vechten.

BIJLAGE 1 OVERZICHT STAKEHOLDERS

Belgische stakeholders	
Premier Peeters	Zal het dossier Westerschelde weer op de tafel van zijn ministerraad leggen, om 'goed te bekijken waar de zaken nu staan en welke bijkomende acties eventueel in het dossier moeten ondernomen worden'. (demorgen.be , 5 sept),
Negen Vlaamse Europarlementariërs (CD&V, N-VA, SP.A, Open VLD en Groen!)	Vragen in een gezamenlijke brief de Europese Commissie voor 9 oktober een standpunt in te nemen om een doorbraak te forceren.
Minister van openbare werken Hilde Crevits (CD&V)	Vlaanderen werkt aan een "plan B" voor als Nederland niet snel werk maakt van de verdieping van de Westerschelde, maar nu al uitpakken met grote dreigementen heeft weinig zin. Vindt dat afgesloten verdragen gerespecteerd moeten worden. Nederland mag zich niet verschuilen achter details in de Scheldeverdragen om meer tijd uit te trekken voor de afgesproken verdieping van de Westerschelde.
Ivo Belet (CD&V)	Het getreuzel van Nederland met de verdieping van de vaargeul van de Westerschelde leidt tot grote schade aan de Antwerpse haven een essentieel onderdeel van het Europese vervoersnetwerk. Hij schat de maatschappelijke kosten tot nu toe op 140 miljoen euro.
Open VLD	Gemeenteraadslid Annick De Ridder zal persoonlijk een klacht neerleggen bij de Europese Commissie als er in oktober geen oplossing komt voor de Scheldeverdieping. Zij raadt dit ook het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen aan, maar havenschepen Van Peel reageert afwijzend.
Lijst Dedecker in het Europees Parlement	Noemt de brief van de Vlaamse Europarlementsleden aan de Europese Commissie over de uitdieping van de Westerschelde 'hypocriet'. De Nederlander Derk Jan Eppink, die voor deze partij in het Europees Parlement zit, reageert hiermee op een brief waarin Vlaamse Europarlementariërs de Europese Commissie vragen een standpunt in te nemen. De uitspraak van de Raad van State is volgens Eppink in de hand gewerkt door het 'groene' stemgedrag van de Vlaamse Europarlementsleden. Hij heeft de brief niet mede ondertekend en is daar ook niet naar gevraagd.
Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen	Bij de Antwerpse haven spreekt men van een belangrijke commerciële beslissing dat de Permanente Commissie van Toezicht op de Scheldevaart vanaf november supergrote containerschepen toelaat in de haven van Antwerpen. Volgens de Commissie is de veiligheid hier niet in het gedrang. Het is volgens de haven een bijkomend argument voor de verdieping van de Westerschelde. (knack.be , 6 okt) Eerder sloot het Havenbedrijf niet uit dat containerbedrijven in de Antwerpse haven schadeclaims zullen indienen en zei niet van plan te zijn deze 'te betalen, maar ze te verhalen'.
Antwerpse havenwethouder Van Peel	Is niet echt optimistisch gestemd over een goede afloop van de discussies in Nederland over het natuurherstel en de Scheldeverdieping, in reactie op het PZC-Westerschelde-debat. Hij verwijt NL te kiezen voor een buitenlandse vijand om in eigen land de lieve vrede te bewaren. Van Peel zal niet langer dreigen met

	<p>economische tegenmaatregelen, maar deze 'gewoon nemen'. Reageert afwijzend op het advies van Open VLD-gemeenteraadslid De Ridder een Europese klacht in te dienen: 'dat kan mensen tot afwachten aanzetten over de afloop van zo'n ellenlange procedure'.</p>
Antwerpse havenkapiteindienst	<p>Heeft beslist dat Nederlandse binnenschippers die vanuit Nederland naar de binnenvaartterminal van ECT in Willebroek of naar het Albertkanaal varen en niet lossen of laden in de Antwerpse haven, niet langer via de Antwerpse sluisen mogen varen.</p>
Ecosysteemhoogleraar Patrick Meire (Universiteit Antwerpen)	<p>Het alternatieve kabinetsplan vergroot het risico op een dijkdoorbraak langs het estuarium, terwijl ontpoldering juist de veiligheid vergroot, vanwege meer ruimte voor het estuarium, stelt Meire in De Ingenieur; hij noemt het afblazen van ontpoldering 'een ongelofelijke blunder'.</p>
<p>Nederlandse stakeholders</p>	
Premier Balkenende	<p>Benadrukt (tijdens kamerdebat 1/10) dat kabinet dit voorjaar een zorgvuldig besluit nam; bestrijdt dat hij vlak daarvoor de regie naar zich toetrok en dat zijn Zeeuwse achtergrond meespeelt. Volgens hem speelt vooral het gebrek aan draagvlak bij de Zeeuwse bevolking voor de ontpoldering.</p>
CDA	<p>Reactie kamerlid Ad Koppejan op Grontmij-rapport: "Ik heb het rapport van de Grontmij nog niet gezien. Het kabinet is nu aan zet. Dat wacht ik af." Als het kabinet vrijdag besluit te ontpolderen, legt het CDA zich er bij neer, zei Koppejan tijdens het PZC-debat; 'Dan ga ik terug naar mijn fractie.' De kans dat er toch wordt ontpolderd neemt toe, zei Koppejan eerder. Het kabinet zal de goede betrekkingen met Vlaanderen niet in de waagschaal willen stellen voor het behoud van de polder, vreest hij. Koppejan riep het kabinet per motie op 'onverkort' vast te houden aan natuurherstel zonder ontpoldering; hij wil voor het eind van het jaar een plan van aanpak, SP, VVD en SGP steunen de motie (kamermeerderheid). Hij is verbaasd over de bekend geworden gewijzigde natuurstatus van de Westerschelde, alsof er een 'ecologische ramp heeft plaatsgevonden, waarvan wij niet weten'. Eerder sprak de partij haar 'volkomen vertrouwen' uit dat het kabinet erin slaagt een alternatief plan voldoende te kunnen onderbouwen.'</p>
PvdA	<p>PvdA-woordvoerder Lia Roefs is verrast en teleurgesteld door het onderzoek van de Grontmij. Aan ontpoldering valt niet meer te ontkomen 'en we gaan niet marchanderen met verdragen die zijn geratificeerd'. Alle procedures voor het kabinetsalternatief kosten ongeveer twee jaar en 'dat is veel te lang'. Verdieping en natuurherstel moeten zo snel mogelijk worden geregeld, dus ook geen spoedwet om alleen verdieping mogelijk te maken. De PvdA geen vertrouwen in een alternatief plan. Vindt dat als Verburg al weet dat het alternatief niet haalbaar is, er meteen moet worden besloten om tot ontpolderen over te gaan.</p>

ChristenUnie	Ontpoldering is nu onvermijdelijk, concludeert Kamerlid Ernst Cramer, die dit wel consequent noemt na de bevindingen van de Grontmij en de adviezen van de commissies Maljers en Nijpels. CU had geen vertrouwen in een alternatief plan.
SP	Vindt dat de Westerschelde niet meer moet worden verdiept. SP vroeg op 1/10 in twee moties aan de regering om Vlaanderen te laten weten dat de derde verdieping niet kan doorgaan, vanwege weerstand in de Tweede Kamer. Een vierde verdieping wijst de SP helemaal af. Verder hekelt de partij de winstbelangen van de Antwerpse reders en havenbaronnen en vindt dat dit kabinet juist moet werken aan bevordering van de samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse havens. SP-Eerste Kamerlid Kees Slager is verbijsterd dat het rapport over de aanwijzing van de Westerschelde als Natura 2000 gebied nooit een rol heeft gespeeld in de besluitvorming.
GroenLinks	Volgens de Zeeuwse Statenfractie van GL wil de Partij voor Zeeland 'tijd rekken' met het 'plotseling' opgedoken dossier over de aanwijzing van de Westerschelde als Natura 2000 gebied. GL noemt het een non-document, 'slechts een aanmeldingsformulier' en 'bovendien geen ecologisch rapport'. Femke Halsema is bang voor het eindeloos instellen van commissies van deskundigen. Zij wil dat de politiek haar macht en politieke primaat teruggrijpt.
SGP	Wil van minister Verburg weten wat de juridische kwalificatie 'staat van instandhouding' inhoudt van de Westerschelde, waarover afgelopen weekend grote verwarring ontstond. Kamerlid Van der Staaij vindt dat in steeds schrillere termen wordt gesproken over de natuurstatus. De SGP is tegen verdere verdieping van de Westerschelde. Vindt dat het 'absoluut niet kan' dat Antwerpse havenautoriteiten Nederlandse schippers weigeren door te laten bij de sluisen en schade berokkenen als 'wraak' om Nederland onder druk te zetten. De partij wil dat minister Verhagen hiertegen protesteert ('desnoods moet de Belgische ambassadeur op het matje worden geroepen') en stelt hierover Kamervragen.
VVD	Kamerlid Neppérus wil na het kabinetsbesluit een spoeddebat. Met speculaties in de media over het kabinetsbesluit is nu 'aliertheid geboden'. Nepperus diende op 6 okt. tevergeefs een motie in tegen ontpoldering, die door coalitiepartijen werd tegengehouden. Nepperus hoopt dat het kabinet de rug recht houdt en serieus de mogelijkheid bekijkt van een spoedwet om alvast met verdiepen te beginnen. De VVD is tegen verdere verdieping van de Westerschelde. Kamerlid Neppérus noemt het 'idiot' dat natuurkwalificaties zijn aangepast door LNV: 'hier gebeuren rare dingen.'
D66	Wie de 180 miljoen euro betaalt voor het alternatieve kabinetsplan is onduidelijk. D66 vreest dat de Nederlandse belastingbetaler opdraait voor deze kosten.
Partij voor de Vrijheid (PVV)	Kamerlid De Mos wil een spoeddebat om de ontpoldering af te blazen, omdat 98% van de Zeeuwen 'mordicus tegen' is en de noodzaak ervan vanwege de goede staat van de natuur in de Westerschelde 'ver te zoeken'.

	PVV wil Zeeland via een bindend referendum zelf laten beslissen over de ontpoldering. PVV vindt de ontpoldering 'onbespreekbaar' en kamerlid De Mos belooft zich hard maken voor behoud van de polder. Eventuele natuurschade, die de PVV 'uiterst discutabel' noemt, moet worden gecompenseerd waar het wordt aangericht: in de Westerschelde zelf. (pvv.nl, 22 sept ; 21 sept)
Provincie Zeeland	Gedeputeerde Frans Hamelink: 'De provincie is tegen een vierde verdieping.'
D66 Zeeland	Roept de regering op een verdere verdieping van de Westerschelde tegen te houden, want ook zonder vierde verdieping blijft de haven van Antwerpen toegankelijk. Pleit voor één havenbeleid waarin België en Nederland elkaar zoveel mogelijk zouden moeten versterken. <i>Omroep Zeeland</i> , 1 okt.
Partij voor Zeeland	Het dossier Natura 2000 is volgens de PvZ 'weggemoffeld' en niet geraadpleegd in de besluitvorming voor de Scheldeverdragen. Uit het rapport blijkt 'geen enkele noodzaak' tot natuurcompensatie of -herstel. De 'groene leugen' van het kabinet dat de Westerschelde een 'doodzieke patiënt' is vormde volgens de partij de basis voor de Scheldeverdragen. PvZ ziet hierin aanleiding voor een juridische bodemprocedure.
Waterschappen Zeeuwse Eilanden en Zeeuws-Vlaanderen	Reikten het kabinet half september een oplossing aan voor de impasse rondom de Westerscheldeverdieping door langs de Mosselbanken (naast Dow) bestaand voorland op te hogen tot schor. Hierbij wordt volgens de schappen de veiligheid gewaarborgd en is een volwaardige natuuroplissing in beeld.
Kamer van Koophandel Zuidwest	Roept minister Verburg op om haast te maken met het dossier. De KvK is kritisch over het alternatieve plan van de Zeeuwse waterschappen en vreest extra belemmeringen voor bedrijven in de Zeeuwse zeehavengebieden. (Schuttevaer.nl , 1 okt)
Rotterdamse Havenbedrijf	Volgens president-directeur Hans Smits heeft de haven van Rotterdam heeft zich nooit met de uitdieping van de Westerschelde bemoeid, 'wat er ook wordt beweerd'. Smits pleit juist voor meer samenwerking met Antwerpen. (tijd.be , 6 okt)
Zeeuwse Milieufederatie	Bij een ontpolderingsbesluit van het kabinet trekt de ZMF haar bezwaar tegen de verdieping van de vaargeul bij de Raad van State in. Daarmee vervalt een belemmering voor een spoedig begin van die verdieping. Elk alternatief voor ontpoldering zal de problemen van de Westerscheldenatuur slechts verergeren. (Milieudefensie Magazine , sept)
Zeeuws comité 'Red onze Polders' en de stichting 'De Levende Delta'	Willen een parlementaire enquête naar de Westerscheldeverdieping en de mogelijke ontpoldering van de Hedwigepolder. Overwegen een proces bij de Raad van State om Scheldeverdragen nietig te laten verklaren. Volgens de actiecomités worden er doorlopend verkeerde argumenten gebruikt in de hele discussie. Het actiecomité reageert verrast op het nieuws over het Grontmij-rapport: 'Als het alternatief niet voldoende blijkt, zou dat voor ons heel erg jammer zijn.' Het comité blijft hopen op de Kamer, waar een meerderheid tegen gedwongen ontpoldering is.
Ingenieursbureau Grontmij	Een alternatief kabinetsplan voor natuurherstel bij de Westerschelde is niet verstandig, concludeert Grontmij in een

	advies op verzoek van het kabinet. Volgens Grontmij biedt het alternatief geen afdoende oplossing, zeggen ingewijden in Den Haag. (nu.nl , 6 okt)
dr. Hein van Bohemen, docent ecological engineering TU Delft	Uitdieping van de Westerschelde is absoluut niet nodig, als het probleem van het 'uitdiepen' in breder perspectief wordt gezien. Hij mist een fundamentele discussie en uit kritiek op de kortetermijnvisie van het kabinet: kiezen voor uitdiepen is kiezen voor de consequenties (natuurschade ontzien), dus volledig aanvaarden van compensatie. 'Verbazingwekkend' hoe het CDA zich in een onmogelijke positie manoeuvreert. Pleit voor beleid waarbij de scheepvaart wordt afgestemd op de eigenschappen van de rivieren en niet andersom.
INCAconsult, onafhankelijk adviesbureau voor Europese wetgeving	Het ministerie van Landbouw geeft onjuiste informatie over de manier waarop Nederland de Westerschelde in 2004 heeft aangemeld als Europees natuurgebied. INCAconsult zegt dat Nederland bij de aanmelding benadrukte dat de Westerschelde er goed voorstaat, terwijl volgens het ministerie alleen was aangegeven dat de juridische bescherming goed is geregeld. (omroepzeeland.nl , 6 okt)
Advocaten Gerard van der Wal en Adriaan Buyserd van Houthoff Buruma	Nederland kan verdiepen zonder natuurcompenserende maatregelen. De status van de Westerschelde is goed in tegenstelling tot de heersende discussie. De advocaten wijten het aan een ambtelijke keuze om deze status aan te passen, terwijl blijkt dat NL de Westerschelde in Europa heeft aangemeld met de status 'goed'. Uit analyse van het Europese recht blijkt dat van Europa 'die ontpoldering niet hoeft'. Daarom is ook het ontpolderingsplan onnodig en 'een brug te ver'. Met een noodwet kan Nederland snel beginnen met de uitdieping.
Centrum voor Estuariene en Mariene Ecologie (CEME)	Het doorsteken van de dijken rond de Hedwigepolder is onvermijdelijk. Nieuw aangelegde schorren kunnen niet als natuurcompensatie dienen voor de Westerscheldeverdieping, omdat er in de Westerschelde te weinig ruimte is. (Trouw, 30 sept)
Sovon Vogelonderzoek Nederland	Volgens Sovon-bioloog Bruno Ens geldt het estuarium van de Schelde als een onmisbaar steunpunt voor trekvogels en wordt die internationale keten verstoord als de Westerschelde als rustplaats wegvalt.
Zelfstandig ingenieur Kees Boorsma	Het ontpolderen van de Hedwigepolder dreigt onomkeerbare schade toe te brengen aan het Westerscheldebekken met riskante gevolgen hebben voor de getijdenbewegingen in de Westerschelde, waarmee de veiligheid van het omliggende land in gevaar komt.
Gery De Cloedt (eigenaar Hedwigepolder)	Zal een eventueel besluit van de Nederlandse regering om zijn land te ontpolderen, aanvechten. Volgens hem is ontpoldering onnodig en "disproportioneel als instandhoudingsmaatregel voor natuurbehoud in de Westerschelde". Daarbij is Nederland volgens Europees recht niet verplicht te ontpolderen en is het onder water zetten 'onaanvaardbaar'. (metrotime.be , 7 okt)